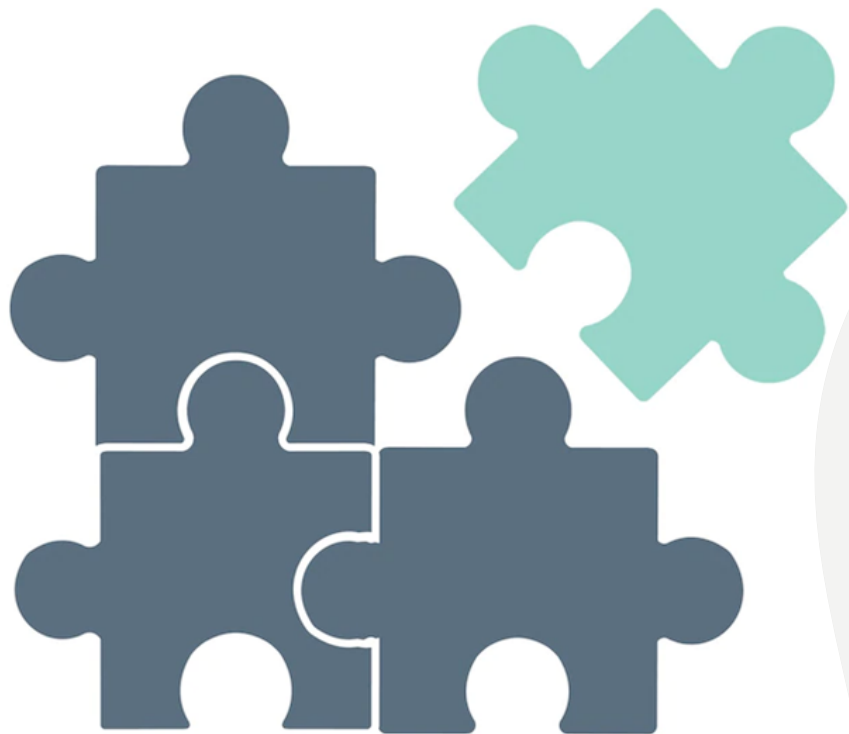

SOCIÁLNÍ REHABILITACE

VYUČUJÍCÍ: VLADIMÍRA SOPORSKÁ

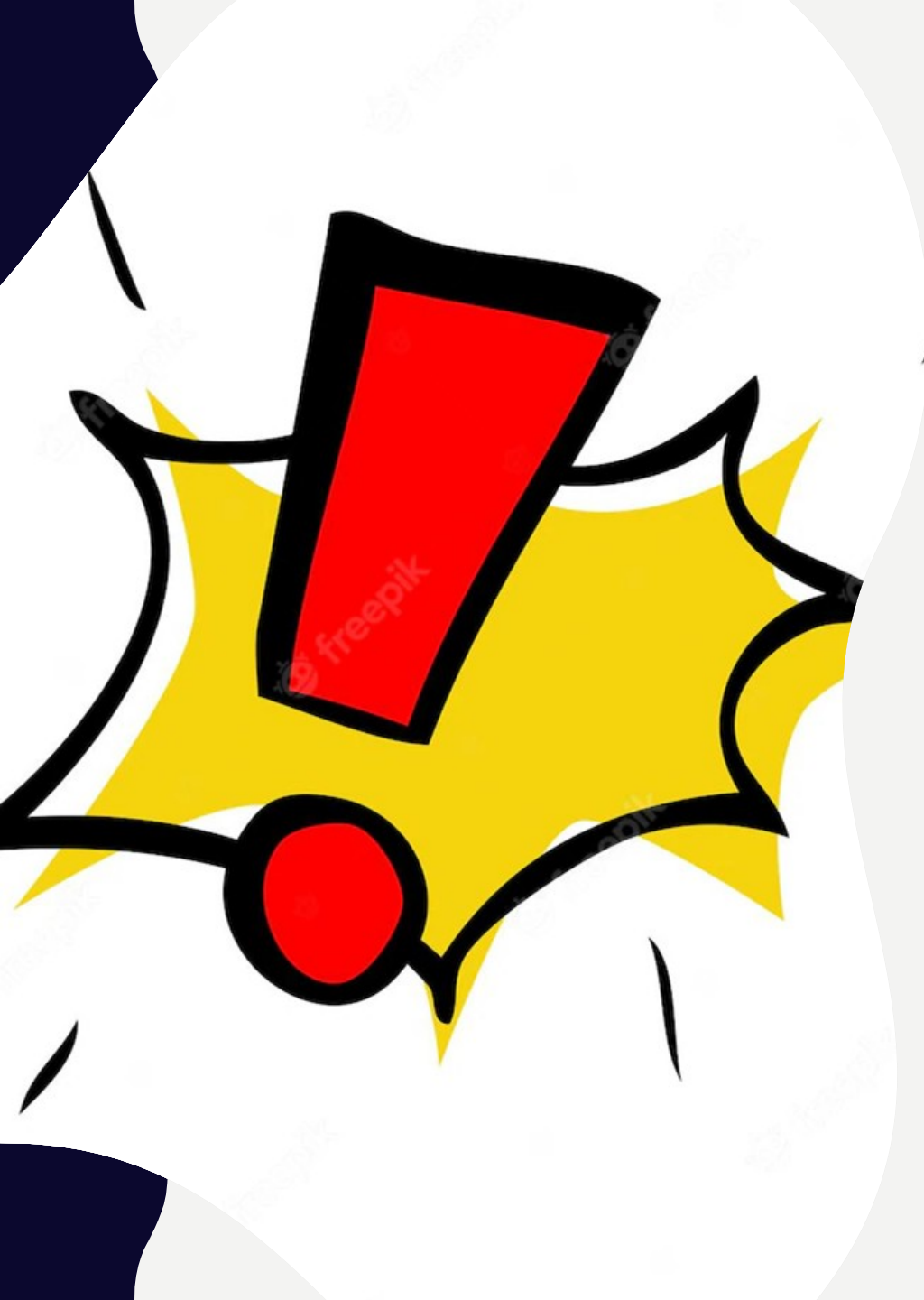
Vztah k sociální RHB

- Fyzioterapie i ergoterapie má široké uplatnění i v oblasti sociální rehabilitace.
- Úkolem je udržet všechny funkční schopnosti, podporovat všestrannou aktivitu po adaptaci a akceptaci zdravotního stavu a nedopustit rozvoj nežádoucích somatických nebo psychických sekundárních změn.

A stylized human figure icon composed of geometric shapes in shades of blue and purple. The head is a circle, the torso is a large, rounded shape, and the arms are represented by smaller shapes. The figure is set against a white background with a light blue circular border.

Sociální RHB

- Procesy a soubory opatření v rámci systému sociální ochrany, které **vedou k uschopnění, k sociálnímu fungování nebo k obnově sociálního fungování** člověka se závažným zdravotním problémem.
- Měla by být aplikována v návaznosti na léčebnou rehabilitaci a v provázanosti s dalšími složkami rehabilitace (technickou a technologickou, předpracovní a pracovní, pedagogicko-výchovnou).

Vymezení

- Sociální rehabilitace **předchází ohrožení sociálního vyloučení**, prolíná se s ostatními složkami koordinované rehabilitace, má permanentní charakter – je celoživotním procesem.
- Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních a ambulantních služeb, nebo formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb.

Legislativa

- Právní úprava sociální rehabilitace je ukotvena v § 70 zákona č. **108/2006 Sb., o sociálních službách**:
- „*Sociální rehabilitace je soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí.*“

Poskytovatelé sociální RHB

- Občanská sdružení (spolky) zdravotně postižených
 - Obecně prospěšné společnosti
 - Ústavy
 - Nadace
 - Některá zdravotnická zařízení
 - Domovy pro osoby se zdravotním postižením
-
- Např. Liga vozíčkářů, Diecézní charita, ParaCENTRUM Fenix, Práh jižní Morava, DOTYK II

Klienti sociální rehabilitace

- Do systému sociální rehabilitace vstupují **osoby s dlouhodobým nebo trvalým zdravotním postižením** za účelem absolvování nácviku potřebných dovedností směřujících k překonávání sociálních důsledků vzniklých v souvislosti s jejich zdravotním postižením a nalezení participace ve společnosti

Základní postupy

Za základní postupy při provádění sociální rehabilitace lze považovat:

- **Psychosociální terapii** směřující k akceptaci existujícího zdravotního postižení
- **Reedukační činnosti** zaměřené na využívání a rozvoj zachovalého potenciálu poškozených funkcí
- **Edukační činnosti** zaměřené na rozvíjení nepostižených funkcí a schopností

Specializované RHB programy

Mezi specializované rehabilitační programy patří zejména:

- Sebeobsluha a vedení domácnosti
- Samostatný pohyb a prostorová orientace
- Nácvik speciálních dovedností
- Používání kompenzačních pomůcek
- Sociální komunikace
- Poradenství

Základní činnosti a úkony při poskytování sociální RHB

Nácvik dovedností pro zvládnání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začleňování:

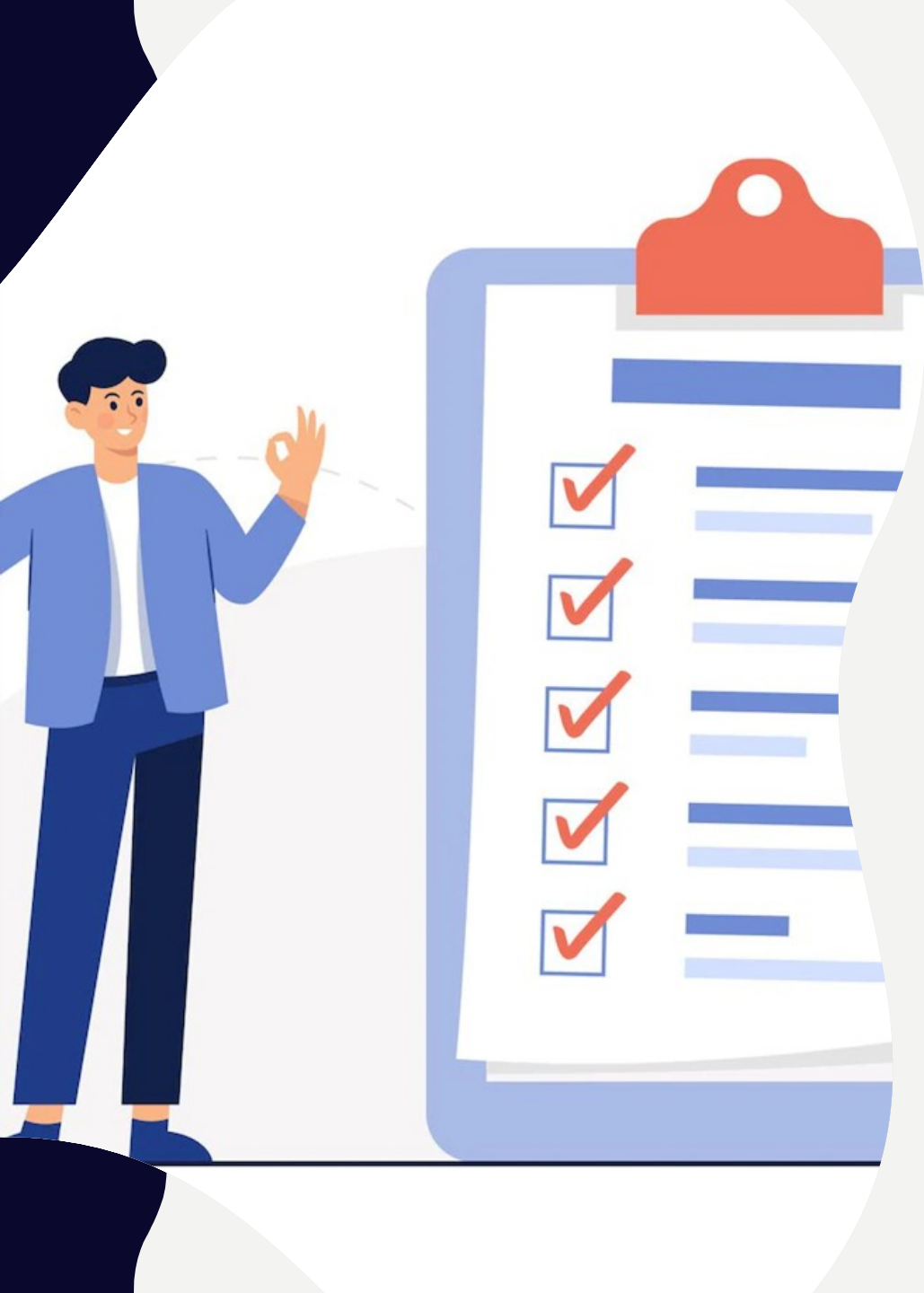
- Nácvik obsluhy běžných zařízení a spotřebičů
- Nácvik péče o domácnost (péče o oděvy, úklid, chod kuchyně, nakupování)
- Nácvik péče o děti nebo další členy domácnosti
- Nácvik samostatného pohybu vč. orientace ve vnitřním i venkovním prostoru
- Nácvik dovedností potřebných k úředním úkonům (vlastnoruční podpis)

Základní činnosti a úkony při poskytování sociální RHB

Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím:

- Nácvik schopnosti využívat dopravní prostředky
- Nácvik chování v různých společenských situacích
- Nácvik běžných a alternativních způsobů komunikace, kontaktu a práce s informacemi

Základní činnosti a úkony při poskytování sociální RHB

Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti:

- Upevňování získaných motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností.

Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí:

- Podávání informací o možnostech získávání rehabilitačních a kompenzačních pomůcek.
- Informační servis a zprostředkovávání služeb.

Sociální služby

- Pomáhají lidem žít běžným životem
- Umožňují jim pracovat, nakupovat, navštěvovat školy, účastnit se aktivit volného času, starat se sám o sebe, o domácnost apod.
- Zaměřují se na zachování co nejvyšší kvality a důstojnosti jejich života.
- Jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám obyvatel.

Sociální služby

Sociální služby s výhradním zaměřením na osoby se zdravotním postižením jsou specifikovány typem služeb:

- Domovy pro osoby se zdravotním postižením
- Chráněné bydlení
- Raná péče
- Tlumočnické služby
- Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče

Sociální služby

Služby s nevýhradním zaměřením na osoby se zdravotním postižením, ale lidmi s postižením často využívanými jsou:

- Pečovatelská služba
- Průvodcovské a předčitatelské služby
- Osobní asistence
- Tísňová péče
- Odlehčovací služby
- Domovy se zvláštním režimem

Sociální služby

Prostřednictvím sociálních služeb je zajišťována pomoc při:

- zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu
- pomoc při osobní hygieně
- poskytnutí stravy / pomoc při zajištění stravy
- poskytnutí ubytování / pomoc při zajištění bydlení
- pomoc při zajištění chodu domácnosti
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti
- poradenství
- terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů

Sociální služby

- Smyslem poskytování sociální služeb **není klienty ve službách uměle konzervovat.**
- Sociální služby mají působit na klienty aktivně, **podporovat rozvoj jejich samostatnosti**, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování jejich nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování.

Sociální služby

- Neposkytují se všem lidem s postižením, ale jen těm, kteří mají „zdravotní postižení tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované, jehož dopady činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby.“
- Lidé s postižením mohou být uživateli všech dalších typů sociálních služeb, tj. služeb sociálního poradenství, které je v různé míře součástí většiny služeb, dalších služeb sociální péče i služeb sociální prevence.

Služba osobní asistence

- Zvyšuje kvalitu života lidí s postižením.
- Cílem je zachování integrity člověka při snížené soběstačnosti či nesoběstačnosti.
- Služba se poskytuje bez časového omezení a taxativně stanovených výkonů v přirozeném sociálním prostředí klienta, zejména formou pomoci při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, osobní hygieny, zajištění stravy, chodu domácnosti, apod.
- Pomoc může mít podobu částečné dopomoci nebo přímého vykonávání úkonů asistentem, které člověk se sníženou soběstačností nebo nesoběstačností nemůže dělat sám.

Financování sociální RHB

- Služba Sociální rehabilitace se poskytuje na základě smlouvy o poskytnutí sociální služby podle Zákona o sociálních službách.
- Poskytovatelé sociální rehabilitace jsou financování zpravidla kraji
- Prostřednictvím účelově určených dotací na sociální služby, které jsou krajům pro tento účel poskytovány ze státního rozpočtu
- Financování je nenárokové

Nedostatky

Nejsou dostatečně vymezeny základní vztahy a vazby v systému sociální RHB, a to zejména:

- Nárok osoby na sociální rehabilitaci
- Okruh oprávněných osob, kterým má být sociální rehabilitace poskytnuta
- Výčet a součinnost všech relevantních institucí, které se mají na provádění sociální rehabilitace podílet
- Udělování akreditací subjektům pro provádění sociální RHB

Sociální politika

- Z hlediska sociální politiky jsou třemi pilíři tohoto systému (a ve vztahu k lidem se zdravotním postižením):
 - důchodové pojištění (dávky invalidních důchodů),
 - sociální podpora (dávky státní sociální podpory),
 - sociální pomoc (někdy též sociální péče – dávky sociální péče a sociální služby).

Invalidní důchod

- Jednou z dávek důchodového pojištění.
- Nárok na invalidní důchod má člověk, který:
 - je mladší než 65 let,
 - má přiznanou invaliditu a potřebnou dobu pojištění pro nárok na pobírání invalidního důchodu,
 - dosud nečerpá starobní důchod (nebo předčasně krácený starobní důchod)
 - má pracovní úraz s trvalými následky nebo tzv. nemoc z povolání

Invalidita a stupně

- Stav invalidity vzniká tehdy, pokud z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
- Invalidita se posuzuje podle tří stupňů invalidity:
 - 1. stupeň - pracovní schopnost poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %
 - 2. stupeň - pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %
 - 3. stupeň - pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 %.

Dávky pro OZP

- zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
- vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením,
 - Mimořádné výhody I., II. a III. stupně
 - Příspěvek na péči
 - Příspěvek na mobilitu
 - Příspěvek na zvláštní pomůcku
- Kompetence: ÚP ČR, MPSV

Mimořádné výhody I., II. a III. stupně

- Jsou nárokovou dávkou sociální péče.
- Nárok na mimořádné výhody mají občané starší jednoho roku s těžkým zdravotním postižením, které podstatně omezuje jejich pohybovou nebo orientační schopnost.

Průkaz TP

- a) vyhrazené místo k sedění ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravních prostředků, v nichž je místo k sedění vázáno na zakoupení místenky,
- b) přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání; za osobní projednávání záležitostí se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb ani ošetření a vyšetření ve zdravotnických zařízeních.

Průkaz ZTP

- a) až b) z předchozího, plus
- c) bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvajemi, trolejbusy, autobusy, metrem),
- d) slevu 75 % jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75 % v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy.

Průkaz ZTP/P

- a) až d) z předchozího, plus
- e) bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky v pravidelné vnitrostátní osobní hromadné dopravě,
- f) bezplatnou dopravu vodícího psa, je-li úplně nebo prakticky nevidomá, pokud ji nedoprovází průvodce.

Příspěvek na péči

- Náleží lidem starším 1 roku, kteří jsou z důvodu nepříznivého zdravotního stavu závislí na pomoci jiné osoby, a to v oblasti běžné denní péče o vlastní osobu a v soběstačnosti.
- Z poskytnutého příspěvku na péči pak tyto osoby hradí pomoc, kterou jim může dle poskytovat osoba blízká, asistent sociální péče, registrovaný poskytovatel sociálních služeb, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.

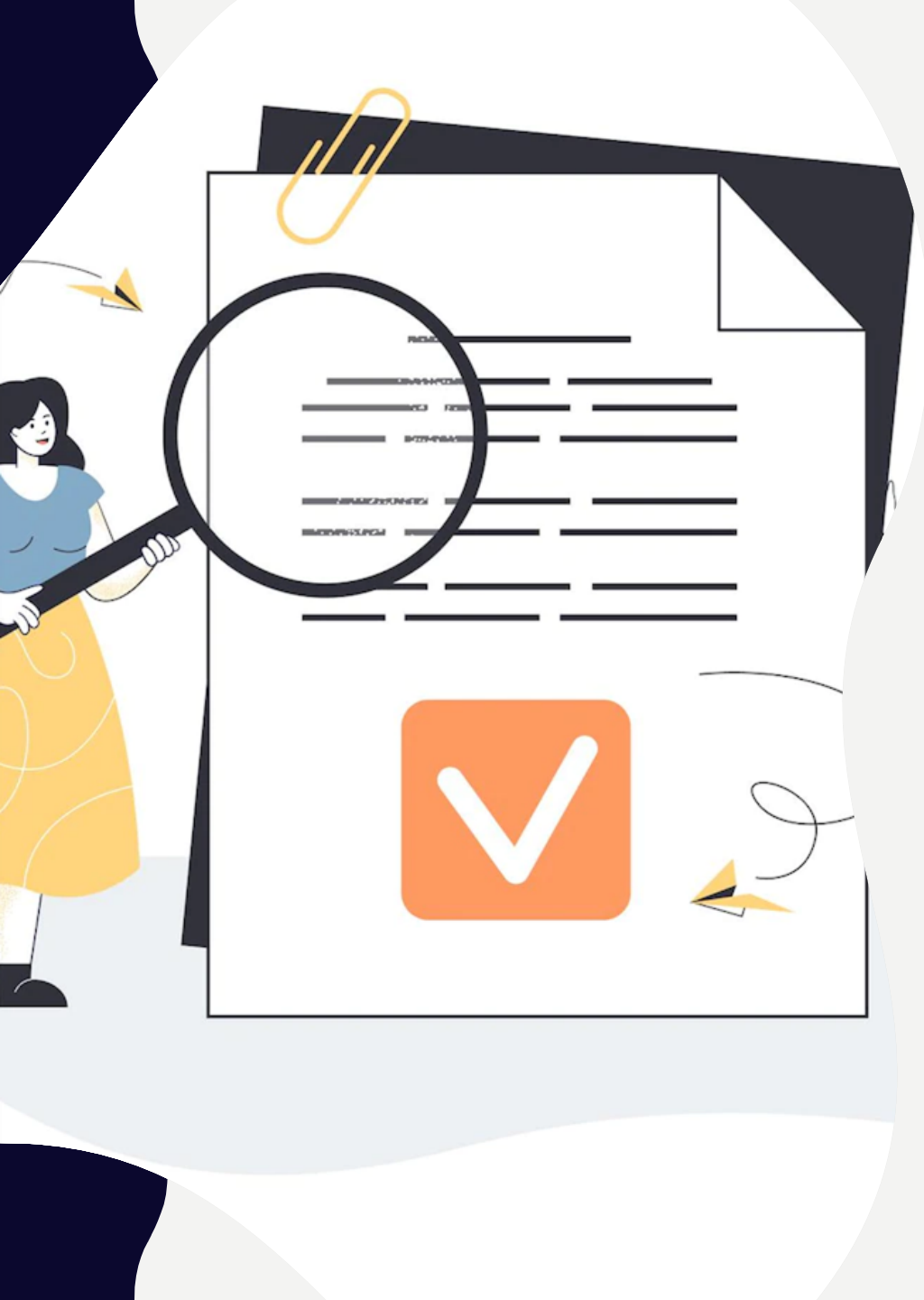
Příspěvek na péči

1 mobilita	4 stravování	8 péče o zdraví
2 orientace	5 oblékání a obouvání	9 osobní aktivity
3 komunikace	6 tělesná hygiena	10 péče o domácnost
	7 výkon fyziologické potřeby	

- Pravidelná opakující se dávka
- Pro přiznání příspěvku na péči se posuzuje zdravotní stav pro 10 základních životních potřeb
- Zahájení na základě písemné žádosti na ÚP → soc. šetření v přirozeném soc. prostředí

Příspěvek na péči

- Výše příspěvku na péči se liší v závislosti na věku a stupni závislosti.
- Schopnost zvládnout péči o vlastní osobu a být soběstačný je u každého člověka různá, proto zákon rozeznává čtyři stupně závislosti na pomoci jiné osoby:
 - I lehká závislost
 - II středně těžká závislost
 - III těžká závislost
 - IV úplná závislost

Podmínky nároku

- I (lehká závislost) - není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby (3)
- II (středně těžká závislost) - není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb (4 nebo 5)
- III (těžká závislost) - není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb (6 nebo 7)
- IV (úplná závislost) - není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby (8 nebo 9 a vyžaduje mimořádnou péči jiné fyzické osoby)

Výše příspěvku

Do 18 let / nad 18 let:

- 3 300 / 880 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)
- 6 600 / 4 400 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)
- 13 900 / 12 800 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)
- 19 200 / 19 200 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

Příspěvek na mobilitu

- Opakovaná nároková dávka, která je poskytována osobám starším 1 roku, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace
- Opakovaně se v kalendářním měsíci dopravují nebo jsou dopravováni, a nejsou jim poskytovány sociální služby v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově pro seniory nebo domově se zvláštním určením nebo zdravotnickém zařízení ústavní péče.
- Výše dávky: 900 Kč

Příspěvek na zvláštní pomůcku

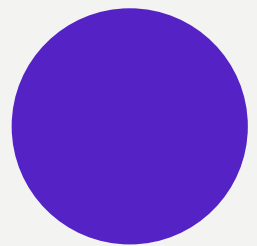

- Jednorázová nároková dávka, která je určena osobám s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, těžkým sluchovým nebo těžkým zrakovým postižením nebo těžkým mentálním postižením.
- Dávka je zaměřena na pomoc v oblasti pomůcek, které umožňují sebeobsluhu, slouží k získávání informací nebo ke styku s okolím apod., zakoupení a úpravy motorového vozidla a úprav bytu.
- Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku činí 350 000 Kč

Příspěvek na zvláštní pomůcku

- Tam, kde je pomůckou motorové vozidlo, má nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku osoba, která má **těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí** anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardací.
- Je také podmínkou, že se osoba opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje a že je schopna řídit motorové vozidlo nebo je schopna být vozidlem převážena.

- Co si z dnešní hodiny odnáším ?

Děkuji za pozornost